

ortonorm
ortodonti tedavi merkezi

e-bülten

Kasım 2007- 8

Ortodontist

**Dr. Med. Dent.
Benan OĞUZ**

**Dr. Med. Dent.
Cem CANIKLIOĞLU**

www.ortonorm.com

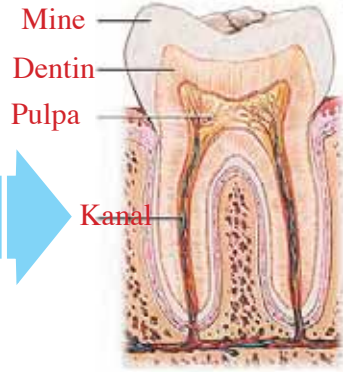
Kanal Tedavisi

Niçin kanal tedavisi yapılır?
Kanal tedavisi nedir ve nasıl uygulanır?
Kanal tedavisi yapılmazsa ne olur?
Kanal tedavisinin aşamaları;
Kanal tedavisi uygulanmış bir dişin ömrü ne kadardır?

Ağız ve Dişler Hakkında Genel Bilgi

Dişlerin yapı maddesi nedir?
Mine, dentin, sement ve pulpa.

Dişler ne işe yarar?
Dişlerin Görevlerine Göre Farklı Yapıları Vardır;
Dişlerin Düzgün Konuşmaya Etkisi:
Dişlerin oluşumu ve gelişimi ne zaman oluyor?

Süt dişleri nasıl tanınır?
Isırma ve öğütme nasıl gerçekleşir?
Diş etinin yapısı
Tükürüğün bileşimi ve etkisi nasıldır?

Çürük tedavisi:
Çürük tedavisinde kullanılan malzemeler nelerdir?
Diş gangreni nedir?

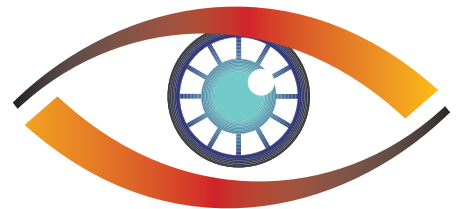
Dünden bugüne tedavisi biten hastalarımızdan örnekler (1)

GÜNLÜK YAŞAMA DAİR PÜF NOKTALAR

GÖZ KURULUĞU

Web sitemize kullanıcı adınızı ve parolanızı girerek, başlangıç ve bitiş fotoğraflarınıza ulaşabilirsiniz.

www.ortonorm.com

Kanal Tedavisi

Niçin kanal tedavisi yapılır?

Öncelikle şu bilinmelidir ki, doğal dişin yerini hiç bir yapay diş tutmaz. Dolayısıyla doğal dişlerimiz tedavi ederek son noktaya kadar korumalıyız. Dişlerimizden biri hastalandığında en bilinen koruma yöntemlerinden biri de kanal tedavisidir. Kanal tedavisi hasar görmüş dişlerin korunmasında yardımcıdır. Pulpa (sinir, kan, lenf damarlarını içeren dişin içindeki yumuşak tabaka), kendini tamir edemeyecek derecede hasar gördüğünde pulpa ölür. Genellikle buna, kırık dişlerdeki veya derin çürüklerdeki bakteriler sebep olur. Bakteriler dişin özünde iltihaba yol açar. Hasar görmüş veya hastalanmış pulpa çıkarılmazsa diş ve çevresindeki dokular enfeksiyona maruz kalır. Ve sonunda dişinizi tamamen kaybedebilirsiniz.

Kanal tedavisi nedir ve nasıl uygulanır?

Kanal tedavisi pulpanın hasar gördüğü durumlarda uygulanan bir tedavi şeklidir. Önceki yıllarda hastalanmış yumuşak diş tabakasıyla karşılaşıldığında tek çözüm çekim iken, günümüzde bu dişleri tedavi etmek mümkündür.

Kanal tedavisi yapılmazsa ne olur?

Derin çürük ve çatlak dolayısıyla pulpanın kendini iyileştiremeyeceği durumlarda diş canlılığını kaybeder, enfeksiyon bütün dişe yayılabilir. Kanal tedavisi yapılmazsa enfeksiyon kök ucundaki dokulara kadar ulaşabilir. Dişi çevreleyen çene kemiği de iltihaplanarak aşınır. Meydana gelen bu boşlukta abse oluşur. Bu tabloya ağrı ve şişlik de eşlik eder ve diş kısa zamanda kaybedilir.

Kanal tedavisinin aşamaları;

1. Öncelikle ağrısız ve acısız bir tedavi olması için dişe anestezi yapılır.
2. Daha sonra çürük temizlenip, dişin özüne ulaşılmca hastalıklı ve yumuşak doku çıkarılır. Sinir ve doku artıkları temizlenir.
3. Kök ucuna kadar diş kanalına şekil verilir. Gerekirse bazı ilaçlar uygulanarak iyileşme hızlandırılabilir.
4. Seanslar arasında diş iyileşene kadar geçici dolgu maddeleriyle dişin üzeri kapatılır. İltihabın üremesinin durduğu anlaşıldıktan ve kök ucundan iltihap gelmesi sona erdikten sonra kanal içerisi özel bir dolgu maddesiyle, kök ucuna kadar doldurulur.
5. Bazı vak'alarda bu seanslara hiç gerek olmayıp tek bir seansta da kanal tedavisini sağlıklı bir şekilde kanal tedavisini bitirmek mümkündür.

Kanal tedavisi uygulanmış bir dişin ömrü ne kadardır?

Eğer diş tekrar enfekte olmazsa ve çürümesini önleyici tedbirler alınırsa, ömür boyu bu dolgu kullanılabilir. Düzenli dişhekim kontrolerinizde enfeksiyonun başlangıcını yakalayabilirsiniz. Ayrıca çok iyi bir ağız bakımı ile de dişin tekrar çürümesi önlenmelidir.

Ağız ve Dişler Hakkında Genel Bilgi

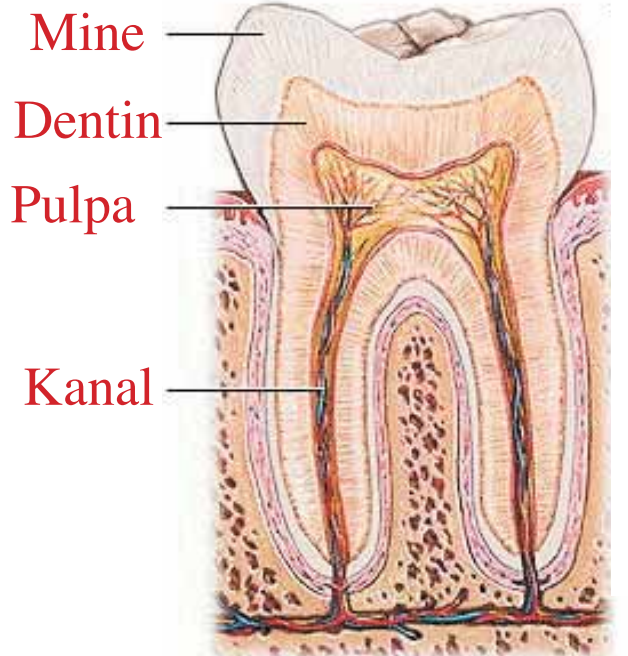
Dişlerin yapı maddesi nedir?

Dişler mine, dentin, sement ve pulpadan (diş özü) oluşur.

Mine : Vücuttaki en sert maddedir. Dişi en dıştan koruyucu bir katman olarak çevreler. İçinde sinir hücreleri olmadığı için duyarlı değildir. % 97'si kalsiyum tuzlarından oluşur. Diş minesini altıgen "apatit" kristalleri şeklinde düzenlenmiştir. Minenin yapısına giren kalsiyum tuzları, organik diş matriksi üzerinde yavaş yavaş çökerek birikir ve kristalleşir. Bu birikme, ana rahminde iken başlar. Anne, gebelik süresince bazı ilaçlar alırsa veya çocuk mine teşekkülü sırasında bir hastalık geçirirse mine birikimi aksaklığa uğrayabilir. O zaman dişler sarı, gri veya kahverengi olur. Bazen de eksik (hipoplazik) teşekkül eder.

Dentin : Minenin altındaki tabakadır. Yetişkin bir insan dişinin %75'ini oluşturur. Kemikle aynı yoğunluğa sahip olmasına rağmen ısıya ve dokunmaya duyarlıdır. Gerektiğinde içerdiği tamir hücreleri ile yeniden dentin dokusu oluşturabilirler. Dişin asıl kitlesini dentin (fildişi) tabakası oluşturur. Dentin, taç kısmında mine; kök kısmında da sement ile örtülüdür. Dentin canlı bir yapıdır ve % 70'i mineral tuzları; % 20'si organik madde ve % 10'u da sudan oluşur. Dentinde çok sayıda kanalcık içerir. Bu kanalcıkların içi diş özü sınırındaki dentin yapıcı hücrelerin uzantıları olan iplikçiklerle doludur. Dentin yapan hücrelere "Odontoblast" denir. Dentin kanalcıklarının milimetre karede sayıları 10.000'e yaklaşır. Diş, dolgu veya kaplama yapılmak için oyulur veya küçültülürse bu kanalcıklar açığa çıkar ve o zaman soğuk, sıcak, tatlı ve ekşiden ağrı duyulur.

Pulpa (diş özü) : Dişin orta kısmına ve burada bulunan yumuşak dokuya verilen isimdir. Kökün ucuna kadar devam eder. Bu kısımda kan damarları yer alır ve bu damarlar sayesinde diş enfeksiyondan korunur ve daima aktif halde kalır. Aynı zamanda pulpada aşırı duyarlı sinir hücreleri bulunur ve bu hücreler sayesinde sıcak, soğuk ve basınç gibi duyular hissedilir. "Pulpa" adı da verilen diş özü, dentin tarafından oluşturulan bir odacık içinde yerleşen kılcal atar ve toplar damarlar; duyu sinirleri ve bütün bu yapıları koruyan bir destek dokusundan oluşur. Diş özünün diş çevresi dentin yapıcı hücrelerle (odontoblast) kuşatılmıştır. Bu hücreler, çürük ve diğer zararlı etkenlere karşı, diş koruyan kale muhafızlarına benzer. Her hangi bir nedenle oluşan çürüğe karşı dentin yapıcı hücreler üstün gelirlerse bu hücreler diş özü kalesini dentinle sıvarlar; yenik düşerlerse diş özü açılır ve iltihaplanır. Bu etkinlik genç insanların diş özünde daha yoğundur.

Sement : Kökün etrafını kaplayan kemiksi bir tabakadır, çok incedir. Dış kökünün çene kemiğine tutunmasını sağlar. %65'i inorganik maddedir. Bazen kök etrafında ve kök ucunda aşırı sement birikebilir. Buna "Hipersementoz" denir.

Dişler ne işe yarar?

Dişler sindirim sisteminin başında besinlerin ufalanıp parçalanmasına, koparılmasına yardım eder. Kendini çevreleyen destek dokuları korur ve gelişmelerini sağlar. Konuşmayı ve seslerin doğru bir şekilde çıkmasını sağlarlar. Estetik olarak yüzle bir bütünlük içindedir.

Dişlerin Görevlerine Göre Farklı Yapıları Vardır;

1- Kesici Dişler

Alt ve üst çenedeki ön dişler "Kesici Diş" olarak adlandırılır. Üst çenede genişliği 9-10 mm. olanlar orta kesici; 6-7 mm. olanlar ise üst yan kesicilerdir. Alt orta ve yan kesicilerin genişlikleri ise 6-7 mm. arasındadır.

2- Kaninler (Köpek Dişleri)

"Köpek dişi" ve "göz dişi" adı da verilen kaninler kesici dişlerden sonra gelir, alt ve üst çenede sağlı-sollu birerden dört (4) tanedir. Uçları sivri olup koparmaya yararlar.

3- Azı Dişleri

Kaninlerin arkasında, azı dişleri yer alır. Yapı olarak birbirinden farklı olan azı dişleri, her bir yarım çenede, iki küçük azı, üç de büyük azı olmak üzere beşer tane ve bir çenede toplam on (10) tanedir.

Bütün küçük azıların çiğneme ve kenetlenmeye yarayan ikişer tümsekçikleri vardır. Üst çenedeki büyük azıların dörder tümsekçigi; alt çenedeki büyük azıların beşer tümsekçigi vardır. Bu tümsekçiklere "tüberkül" adı verilmektedir.

4- Akıl Dişleri - Üçüncü Büyük Azılar = Yirmi yaş Dişleri

Akıl dişleri ayrı bölümde incelenmiştir (yirmi yaş dişleri). Burada sadece şekillerinin ve kök sayılarının çok değişik olduğunu belirtmekle yetiniyoruz.

Dişlerin Düzgün Konuşmaya Etkisi:

Konuşma, insan ilişkilerinin en önemlilerindedir. Ayrıca, politikacılık, aktörlük, spikerlik, şarkıcılık gibi bazı meslekler, büyük ölçüde düzgün konuşmaya dayanır. Düzgün konuşmada dişlerin önemli rolleri vardır. Aşağıda ki birkaç örneğin bu rolü vurgulamaktadır.

1- DE ve TE sesleri, dil ucunun, üst kesicilerin damak tarafındaki eğiminden destek almasıyla çıkar.

2- FE ve VE sesleri ise, alt dudağın, üst kesicilerin kesici uçlarına temas etmesiyle çıkar.

3- SE sesi, karışık bir işlemlerle çıkar. Alt ve üst kesiciler birbiriyle temas halindeyken, dilin, azıların dil tarafındaki yüzeyinden destek alması ve dil ucunun da (kesiciler arasında bir oluk yapıp) hava borusu oluşturmasıyla gerçekleşir. ŞE ve JE sesleri de buna benzer bir işlemlerle gerçekleşir; fakat bu sırada dil ucu göreve katılmaz.

Dişler çene kemikleri, dişetleri, dil, damak, bunların hepsi, çiğneme, tat alma, yutkunma ve konuşma ile ilgili görevlerini bir bütün halinde yürütürler.

Dişlerin oluşumu ve gelişimi ne zaman oluyor?

Embriyolojik hayatta (anne karnında) ağız boşluğuna ait oluşum belirtileri 3. haftada görülmesine rağmen, dişlerin gelişimine ait ilk belirtiler 6. haftaya rastlamaktadır. 7. haftadan itibaren dişlerin tomurcukları hafta hafta belirmeye başlar.

Süt dişleri nasıl tanınır?

Süt dişleri, çocuk altı aylıkken çıkmaya başlar ve 2.5 yaşında alt ve üst çenede 10'ardan (20) tane olarak tamamlanır. Süt kesicileri ve süt kaninleri, kalıcı dişlere göre daha küçüktür. Süt azıları da kalıcı azılara göre daha küçük yapıdadır. Çocuk büyüdükçe, süt dişlerinin kökleri altında yer alan kalıcı dişin kökü, sürme etkisiyle erimeye başlar; kök tamamen eriyip dişin yalnız krunu kalınca da diş kendiliğinden düşer.

Isırma ve öğütme nasıl gerçekleşir?

Kesici dişler, yiyecekleri ısırma ve kesmeye yararlar. Üst diş kavisi, alt diş kavisinden daha geniştir ve onu her yönde taşar. Alt çenenin aşağıya kaymasıyla ağız açılır ve lokma kesici dişlerin arasına girer. Ağız kapatılınca, ısırma hareketi ile üst kesiciler alt kesiciler üzerinde bir makasın ağız gibi kayar ve yiyecekleri koparır.

Öğütme işlemi alt çene eklemi ve çiğneme kaslarının uyumlu çalışması ve yana hareketlerle gerçekleşir.

Besinleri iyi öğütemek için diş dizilerinin düzgün ve eksiksiz olması şarttır.

Diş etinin yapısı

Bir dişin dışarıdan sadece taç kısmı görülür ve diğer kısımları çene kemiği içinde gizlenmiştir; üzeri dişeti dokusu ile örtülüdür.

Diş eti, sert, lifli ve kan dolaşımı ile iyi beslenen bir yapı olup; normal rengi uçuk pembedir. Sert ve kemiğe sıkı-sıkıya yapışan 4-5 mm'lik dişeti daha yumuşak bir bağlantı ile yanak ve dudak içini döşer; bu yapıya "Mukoza" denir. Yanak ve dudakların iç yüzü ile diş dizileri arasında "Vestibül" = "Dalız" yer alır.

Tükürüğün bileşimi ve etkisi nasıldır?

Yeni doğan bebeğin ağız sterilidir (mikropsuzdur), fakat birkaç dakika sonra kirlenir ve yaşam boyu da mikroplu kalır.

Öyleyse neden hastalanmıyoruz ? Çünkü ağızda bulunan bakterilerin çoğu hastalık yapmayan mukoza (saprofit) türündendir. Ancak vücudun direnci kırılınca bu bakteriler hastalık etkeni olabilir. Ağızda bulunan bakterilerin hepsi "Ağız florası" nı oluşturur.

Diğer yandan, ağız boşluğunun çok önemli bir koruyucusu daha vardır: Tükürük. Kulak önü, çene altı ve dil altı bezleri tarafından üretilen renksiz, özel kıvamda, akıcı bir sıvı olan tükürük, üretildiği bezlerden kanalcıklar aracılığı ile ağız boşluğuna taşınır. Bezler günde 5 litreye yakın tükürük üretirler. Kulak önü tükürük bezinin kanalı, üst 1. büyük azı yakınında; diğer tükürük bezlerinin kanalcıkları da dil altında ağza açılırlar. Tükürük içinde bakterilerin üremesini durduran fermentler, fluor ve kalsiyum tuzları bulunur. Tükürük kanallarının açıldığı yerde diş taşlarının fazla birikmesi, bileşimindeki kalsiyum tuzlarının çökmesi nedeniyledir. Tükürüğün ağız ve dişlere yararlı etkileri şöyle özetlenebilir;

- 1- Tükürük, dişleri mekanik olarak temizler.
- 2- Tükürük, dişleri çürümekten korur.
- 3- Tükürük, içinde bulundurduğu mayalarla ağız mukozasını korur.

Çürük tedavisi:

Diş sert dokularının madde kaybı ile birlikte ilerleyen hastalığına çürük denir. Diş sert dokularında kaybolan maddeyi yerine koyacak bir yenileme ya da tamir olayı olmaz. Yani çürükte madde kaybının dokularca tamir olanağı yoktur. Ayrıca çürük boşluğu çürütücü etkenlerin yerleşmesi, gelişmesi ve korunması için bir barınak teşkil eder. Bu nedenle çürük tedavisinde başlıca iki çaba vardır: Çürütücü etkenlerin barınağını ortadan kaldırmak ve dişteki madde kaybını birtakım dolgu malzemeleri ile gidererek tekrar iş görür hale getirmek... eğer elimizde çürüyerek kaybolan diş dokularını fiziksel, kimyasal ve biyolojik özelliklerine sahip ve tedavi edilecek dişe mükemmel bir şekilde yapışıp kaynaşabilecek bir dolgu maddesi bulunsaydı çürüğü temizlemek ve doldurmak basit bir işlem olurdu. ancak bugün bu özelliklerin tümüne sahip bir dolgu maddesi olmadığı için, ön dişlerde estetiği arka dişlerde de dayanıklılığı sağlayan çok çeşitli dolgu maddeleri kullanılmaktadır. Bu maddelerin değişik özellikleri nedeniyle dolgu yapma tekniklerinde en uygun şekil ve yöntem dişten dişe değişmektedir.

Çürük tedavisinde kullanılan malzemeler nelerdir?

- Çinko içerikli genelde geçici amaçla kullanılan maddeler
- Kalsiyum içeren dişi iyileştirici özelliğe sahip maddeler
- Gümüş, kalay, çinko, altın içeren dayanıklı maddeler
- Cam, alüminyum, fosfat ve yapay reçinelerin bir karışımı olan estetik amaçlı kullanılan maddeler
- Alüminyum silikat cam partiküllerinden oluşan çok çeşitli amaçlar ile kullanılan maddeler
- Ağız dışında hazırlanıp dişe yapıştırılan (bonding) blok malzemeler

Diş gangreni nedir?

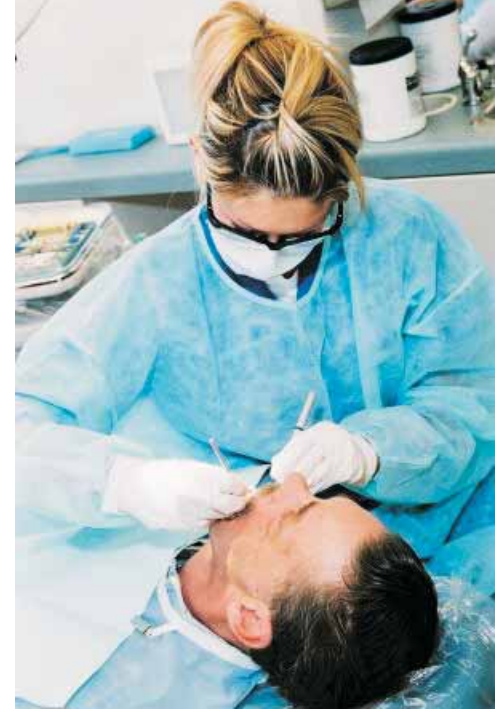
Dişin pulpa tabakasının (sinir-damar ağı) mikroorganizmalarca işgali sonucu canlılığını kaybettiği bazı durumlarda içerdiği protein, karbonhidrat ve yağların kimyasal olaylar sonucu parçalanmasıdır. Çürüğe meyilli dişlere sahip bireylerin daha çocuk yaşlardayken ilk çıkan daimi dişlerinde bile aşırı çürük sonucu pulpa gangrenine rastlanabiliyor.

Diş gangreninin sebepleri nelerdir?

Ani darbelerle dişin kırıldığı durumlarda olabildiği gibi sürekli ve yavaş yavaş etki yapan yüksek dolgular, sızıntılar, sinire ulaşan çürükler de dişin ölümüne sebep olabilir.

Diş gangreninin tedavisi var mıdır?

Dişi canlı olarak ağızda tutmak için artık çok geçtir. Yapılacak tedavi şekli dişin ortasındaki bozulmuş yapıların temizlenmesidir (kanal tedavisi). En son çare ise ne yazık ki çekimdir.

Dünden Bugüne

Tedavisi

1

Biten

Hastalarımız..

ÖNCE

SONRA

ortonorm
ortodonti tedavi merkezi

GÜNLÜK YAŞAMA DAİR PÜF NOKTALAR

Çaydanlığınızın içinde biriken kireç tortusunu temizlemek için, 15 dakika kadar içinde sirke kaynatın.

Sürahinizin dibi kir tutmuş ise, içine bir avuç tuz ile sirke koyup çalkalayınız, tertemiz olacaktır.

Bakır kaplarınızı parlatmak için bir bezi sirke ile hafifçe ıslatıp, bakırı ovun.

Evde ortaya çıkan karıncaları yok etmek için kahve telvesi kullanmanız iyi sonuç verecektir.

Paslanmaz çelikten tencereler zamanla parlaklığını kaybedebilir. Biraz sirkeyi ateşe koyup ısıtın. Sonra yumuşak bir bezi bu ılık sirkeye batırarak iyice ovun. Ama sonra da iyice durulayın. Bir fanila parçasıyla parlatırsanız, çelik tencereniz pırıl pırıl olur.

Kristallerin ışıl ışıl parlaması için, yıkadıktan sonra durulama sırasında sirkeli suya batırın. Göreceksiniz bardaklarınız, kadehleriniz pırıl pırıl olacaktır.

Sebzelerinizi tuzlu suda yıkamayı alışkanlık haline getirin. Tuzlu su, sebzeleri daha etkili ve çabuk temizler.

Teflon tavalarda, tencerelerde çok kullanılmaktan ötürü zamanla sararır. Bunu önlemek için zaman zaman, içine su biraz da çamaşır suyu koyduktan sonra ateşin üstünde kaynatın. İndirince de önce sıcak, sonra da soğuk suyla iyice durulayın. Teflonunuzun sarı rengi kaybolacaktır.

Pişirirken tencerenin dibi mi tutmuş bir gece tuzlu suda bekletin, tencere daha kolay temizlenecektir.

e-bülten

ortonorm
ortodonti tedavi merkezi

Birazda gülelim

Güzel bir hanım kucağında bir bebek ile eczaneye giderek,
“Bebegi tartmak istiyorum” demiş
eczacıda,

“Efendim bebek tartımız bozuk, onun için anneler bebeklerini
kucaklarına alıp büyük tartısına çıkıyorlar, sonrada ben bebeği
kucağıma alıp anneyi bir daha tartıyorum. Aradaki farktan da bebeğin
ağırlığını buluyoruz” demiş.

Kadın;

“Hay aksi şeytan !” deyip kapıya doğru yönelmiş, tam gidecekken
eczacı sormuş;

“Ne oldu efendim ?”

Kadın;

“Ben bu bebeğin annesi değilim ki teyzesiyim, gidip annesini
getireyim bari..”

GÖZ KURULUĞU

Sağlıklı gözler sürekli olarak, göz kırpmaları arasında sağlam kalmak üzere tasarlanmış, kalıcı bir tabak olan bir zar ile kaplıdır. Sağlam bir gözyaşı tabaka: gözünüzün şeffaf ön yüzeyi olan korneanın sinirlerini tahriş olmasını engeller ve gözün net, rahat görüşün korumasına imkan verir.

Gözyaşı zarı gözlerinizi korur ve yağlar. Ayrıca, göz kapaklarınız her kırıldığında göz enfeksiyonu riski.. azaltır, gözlerinizin her türlü kalıntıdan arındırılmasına yardımcı olur. Gözleriniz tozdan tahriş olduğunda veya rüzgardan, dumandan veya isten zarar gördüğünde, yabancı maddelerin yıkanmasına yardımcı olmak üzere fazladan göz yaşları oluşur.

Gözyaşı bezlerinizden gelen sıvıların üretiminde azalma gözyaşı zarının sağlamlığını bozarak, hızla parçalanmasına ve korneanın üzerinde, tahrişe ve görüş azalmasına neden olan kuru noktaların oluşmasına yol açar. Gözyaşı zarını meydana gelen maddelerdeki bir dengesizlik de gözlerinizin kurummasına neden olabilir.

Göz kuruluğu olan çoğu insanda, bu kronik bir rahatsızlıktır. Tedavinin amacı 'kötü günlerin' sayısını, sıfıra indirme umuduyla azaltmak ve kötü günlerdeki semptomların mümkün olduğunca aza indirgenmesini sağlamaktır.

BULGU VE BELİRTİLER

Göz kuruluğunun belirti ve semptomları arasında aşağıdakiler bulunabilir:

- Gözlerinizde batma, yanma veya kaşıntı hissi
- Gözlerinizde yabancı bir madde bulunduğu hissi
- Gözlerinizin içinde veya çevresinde ip gibi mukoz
- Gözlerin duman veya rüzgardan ötürü tahrişinde artış
- Uzun süre boyunca bir şey okuduktan sonra göz yorgunluğu
- Kontak lens takmada zorluk

Genellikle her iki göz de etkilenir.

NEDENLERİ

Gözyaşı sudan daha fazla bir şeydir. Su, yağlı yağlar proteinler, elektrolitler, bakterilerle savaşan maddeler ve çeşitli hücre süreçlerini düzenleyen büyüme etkenlerinden oluşan karmaşık bir karışımdır. Bu karışım gözlerinizin yüzeyinin yumuşak ve temiz olmasına yardımcı olur. Bu olmadan, iyi görüş imkansızdır.

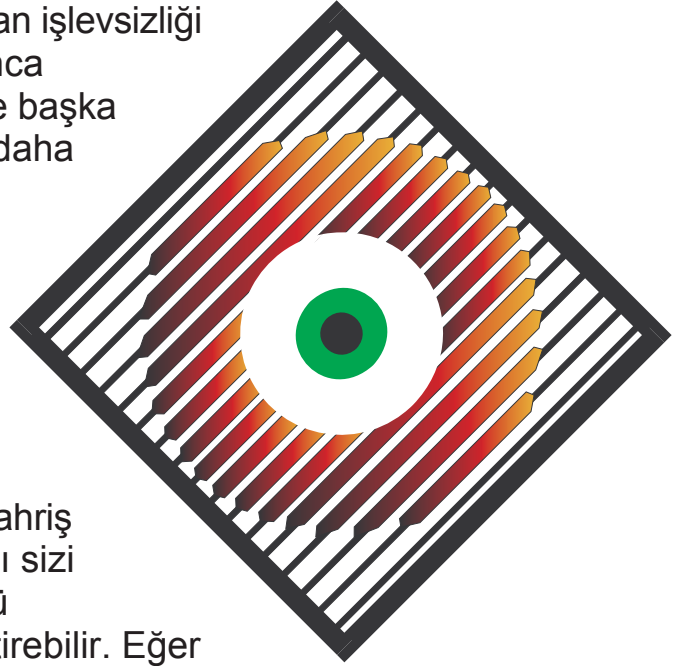
Bazı insanlarda, göz kuruluğunun nedeni gözyaşlarının bileşimindeki dengesizliktir. Bazı insanlar da, gözlerinin rahat bir biçimde yağlanmış kalmasını sağlayacak kadar gözyaşı üretmez. İlaçlar ve çevresel etkenler gibi başka nedenler de göz kuruluğuna yol açabilir.

Düşük gözyaşı kalitesi

Göz kapaklarınız gözlerinizin yüzeyinin her yanında, kesintisiz, ince bir zar halinde gözyaşları yayar. Gözyaşı zarının üç temel tabakası vardır: Yağ, su ve mukoza. Bu tabakaların herhangi birinde sorun olması göz kuruluğu semptomlarına yol açabilir.

YAĞ : Göz kapaklarının uçlarında yer alan küçük bezlerce (meibomian bezleri) üretilen dış tabaka lipidler adı verilen yağlı yağlar içerir. Bunlar gözyaşı yüzeyini yumuşatır ve ortadaki sulu tabakanın buharlaşmasını yavaşlatır. Yağ tabakasında anomali olduğu zaman, su tabakası çok yüksek bir hızda buharlaşır. Göz kuruluğu semptomları meibomian bezleri tıkalı olan kişilerde yaygındır. Meibomian işlevsizliği göz kapaklarının kenarları boyunca iltihaplanma (blefarit), rozasea ve başka cilt bozuklukları olan insanlarda daha yaygındır.

SU : Gözyaşlarının yaklaşık olarak yüzde 90'ını oluşturan orta tabaka büyük ölçüde su, az oranda tuzdur. Gözyaşı bezlerince (lakrimal bezler) üretilen bu tabaka gözlerinizi arındırır ve yabancı taneciklerle tahriş edicileri yıkar. Sığ bir su tabakası sizi zarın sağlam olmadığından ötürü yırtılmasına daha yatkın hale getirebilir. Eğer gözünüz sadece az miktarlarda su üretiyorsa, yağ ve mukoza tabakaları göz kuruluğu olanların aşına olduğu ipli maddenin boşalmasına yol açabilir.

MUKOZA : Mukozanın iç tabakası göz yaşlarının, gözünüzün yüzeyi üzerinde eşit biçimde yayılmasına imkan verir. Kuru noktalar, mukoza tabakasını yer yer kaybeden korneanın herhangi bir bölgesinde kolayca oluşabilir.

Gözyaşı üretiminde azalma

Tıpkı cilt ve saçta olduğu gibi, gözyaşı üretiminiz de genellikle yaşınız ilerledikçe kurur. Yeterince gözyaşı üretmediğiniz zaman, gözleriniz kolayca tahriş olur. Bu rahatsızlığın tıbbi adı keratokonjunktivit sikka'dır.

Göz kuruluğu hem erkekleri hem de kadınları her yaşta etkileyebilse de, rahatsızlık kadınlar arasında, özellikle menopozdan sonra daha yaygındır. Bunun nedeni hormonal değişiklik olabilir. İltihaplanma veya radyasyondan ötürü gözyaşı bezlerinde meydana gelen hasar gözyaşı üretimini sekteye uğratabilir. Göz kuruluğu aynı zamanda romatoid arterit, lupus, skleroderma ve Sjogren sendromu gibi tıbbi rahatsızlıklarla da ilişkilendirilir.

GÖZ KURULUĞUNA YOL AÇABİLECEK İLAÇLAR

- Hem reçeteye hem de tezgah altı satılan, göz kuruluğuna yol açabilen ilaç türleri arasında aşağıdakiler vardır:
- Diüretikler, yaygın olarak yüksek tansiyonu tedavi etmede kullanılan ilaçlar
- Antihistaminler ve dekonjestanlar
- Uyku hapları
- Trisiklik antidepresanlar
- Akne tedavisine yönelik isotretinoin türü ilaçlar
- Morfin gibi haşhaş tabanlı ağrı hafifleticiler

GÖZ KURULUĞUNUN DİĞER NEDENLERİ

Gözyaşı üretimi veya gözyaşı kalitesi ile ilgili olmayan sorunlar da gözlerde kuruluk ve kaşınmaya yol açabilir: Bunlar aşağıdakileri içerir:

- Blefarit, göz kapaklarının kenarları boyunca olan iltihaplanma
- Entropion, göz kapağının içe döndüğü bir rahatsızlık
- Ektropion, göz kapağının göz yuvarlağından sarktığı bir rahatsızlık
- Duman, güneş, rüzgar, nem düşüklüğü, yüksek irtifalar veya kapalı mekanda ısıtma gibi çevresel tahriş ediciler
- Göz kırpma refleksinizde bozulma
- Göz damlalarına veya merhemlerine olan alerjik reaksiyon
- Örneğin, bir şeye görsel olarak yoğunlaştığınız zaman, sözelimi bilgisayarda çalışırken, araç kullanırken veya bir şeyler okurken, göz kırpma süreleri arasında geçen sürenin uzaması.

NE ZAMAN TIBBİ YARDIM ALINMALI

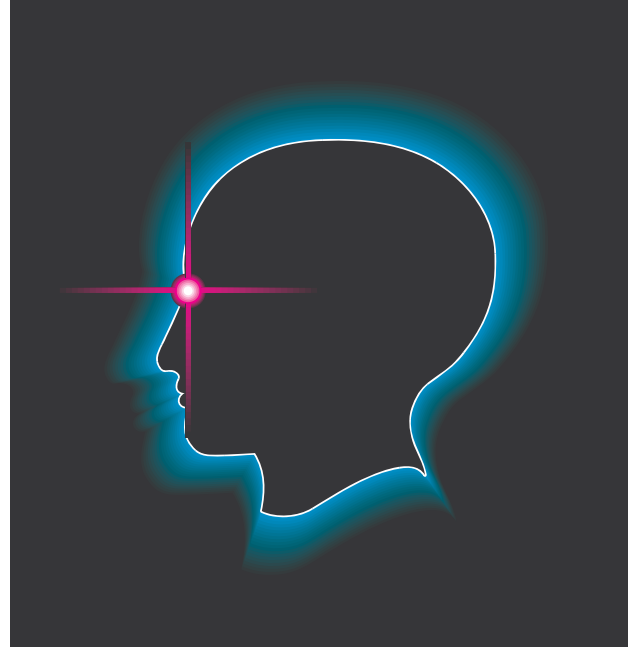
Göz kuruluğu genellikle kalıcı hasara neden olmasa da, görüşte azalma sizi anında tıbbi tedaviye başvurmaya yönlendirebilir.

Eğer, kızarmış, tahriş olan, yorgun veya acıyan gözler dahil olmak üzere, uzun süredir göz kuruluğu semptomları siz de görülmekte ise, doktorunuza görünün. Doktorunuz, gözlerinize neyin zarar verdiğini belirlemek için adım atabilir veya sizi bir uzmana havale edebilir.

TARAMA VE TANI

Eğer gözlerinizde kuruluk ve tahriş hissi varsa, göz doktorunuz gözyağlarının hem niceliğini hem de niteliğini test edebilir. Doktor gözyaşı üretimini Schirmer gözyağı testini kullanarak ölçebilir. Bu testte, alt göz kapaklarınızın altına lekeli kağıt şeritleri yerleştirilir. Beş dakika sonra, gözyaşlarınca emilen şerit miktarı ölçülür.

Başka testlerde, gözlerinizin yüzeyindeki durumu belirlemek amacıyla göz damlaları içerisinde özel boyalar kullanılır. Gözleriniz kornea üzerindeki lekelenme tiplerine bakar ve gözyaşlarının buharlaşmasının ne kadar sürdüğünü ölçer.

KOMPLİKASYONLAR

Kulağa çelişkili gelebilir ancak göz kuruluğunuz olsa da, yine de zaman zaman yanaklarınızdan gözyaşlarının sicim gibi aktığını fark edebilirsiniz. Neden ?

Gözyaşlarının üretimi iki şekilde olur. Temel gözyaşı üretiminde, gözyaşları yavaş, düzenli bir hızda üretilir ve gözleriniz yaşlı tutulur. Refleksten ötürü gözyaşı üretimi adı verilen süreçte, göz tahrişine veya duygulara tepki olarak büyük miktarlarda gözyaşı üretilir. Refleks gözyaşları temel gözyaşlarına göre daha fazla su içerir ve mukoza ile yaş miktarları düşüktür.

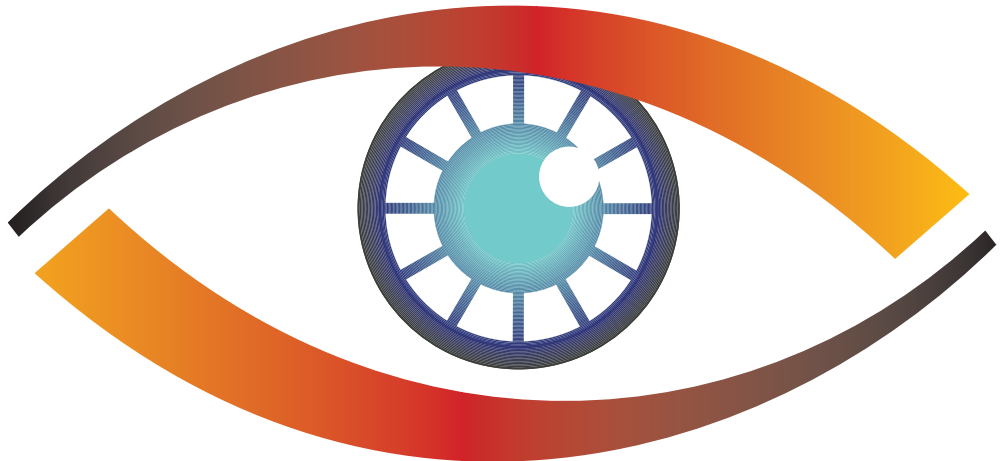
Gözlerinizde kuruluktan ötürü tahriş olduğu zaman, lakrimal bezler gözlerinizi refleks gözyaşlarından olan bir sele boğar. Sıvı, gözyaşı kanallarını doldurup taşırır ve gözkapaklarınızdan taşar. Dahası, bu gözyaşları düşük kalitede olduğundan ötürü, kuruluğu geçirmez. Bu da sizin daha fazla gözyaşı üretmenize neden olabilir.

KİŞİSEL BAKIM

Tıpkı her sıvı gibi, gözyaşları da havaya maruz kaldığı zaman buharlaşır. Buharlaşmayı yavaşlatmak amacıyla şu basit adımları atabilirsiniz: Gözlerinize hava üflenmesinden kaçının. Saç kurutma makinelerini, otomobil radyatörlerini, klimaları veya pervaneleri gözlerinize doğrultmayın. Rüzgarlı günlerde gözlük takın, yürerken de yüzücü gözlüğü takın. Gözlerin etrafını saran tarzdaki gözlükler rüzgarın etkilerini azaltmaya yardımcı olabilir.

Evinizdeki nem oranını yüzde 30 ila yüzde 50 arasında tutun. Kışın kullanılacak bir nemlendirici içerinin kuru havasına nem katabilir. Bazı kişiler gözün etrafında bir nem odası yaratarak fazladan nemlilik sağlayan, özel tasarım gözlükler kullanır.

Göz kırpmayı unutmayın. Bilinçli bir biçimde, tekrar tekrar göz kırpmak kendi gözyaşlarınızın daha eşit olarak dağıtılmasına yardımcı olabilir. Gözlerinizi ovmaktan kaçının. Gözlerinizi ovarak daha fazla tahriş edebilirsiniz. Önleyici adımlar atın. Bir dirhem koruma bin tedaviye bedeldir. Göz damlalarını, gözleriniz görsel olarak zorlayıcı faaliyetlerin sonucunda tahriş olmadan sonra değil, önce kullanın.

ortonorm
ortodonti tedavi merkezi

info@ortonorm.com

www.ortonorm.com